Referat fra faggruppemøte, Gammelgården, Haltdalen, torsdag 17.10.2019 kl. 1000-1400.

Tilstede; Astrid Alice Haug, Magnus Borgos, Anne Nyhamar, Bersvend Salbu, Einar Stamnes, Eivind Moen, Olve Morken, Anne Kristin Rødal, Torfinn Rohde, Ellen K. Bernst, Tone Østerlie, Per Øyvind Riise.

Forfall; Kirsten Thyrum, Thomas Ole Andersen, Morten Tøndel, Ingunn Holøymoen, Johan Fredrik Urnes, Bjarne Granli, Ragnhild Hoel, Tove Martens

Møtet startet med en presentasjonsrunde. 3 av deltakerne i faggruppa var førstegangsmøtende;
Einar Stamnes, Hedmark fylkeskommune
Anne Nyhamar, Riksantikvaren
Bersvend Salbu, Musea i Nord-Østerdalen

Sak 11/19 **<u>Drøfting av aktuelle prosjektsøknader for 2019.</u>**

Anne Kristin Rødal presenterte prosjektet på Oddentunet, med istandsetting av stallen og *nytt service/utstillingsbygg* i en kopi av fjøset som henger sammen med stallen. Forprosjektet er utarbeidet av Nor-Consult, sammen med en arbeidsgruppe i Os kommune. Illustrasjon er vedlagt referatet. Den totale kostnadsrammen for en realisering vil være på ca. 5,5 mill slik det foreligger pr. i dag. En gjennomføring av prosjektet er høyt prioritert hos Musea i Nord-Østerdalen/ANNO. Saken vil nå bli tatt opp med ledelsen i Os kommune, for en diskusjon om mulige finansieringsmodeller og hvordan og når prosjektet kan realiseres.
Det kan være aktuelt med en ny søknad fra Os i 2020 for å komme videre med arbeidet.

Anne Kristin fortalte også om et stort *«kølbrennerprosjekt»* som er under planlegging på Os for 2020, i tilknytning til natur- og kulturstien i Nørdalen. Det skal brennes ei stor kølmile i september eller oktober neste høst.

Astrid Haug orienterte om *Gruvåsen-prosjektet.* Forprosjektet er nå under avslutning, og en avventer grunneiernes beslutning om videre arbeid med prosjektet. Det er gjort noe skjøtselsarbeid på jordbrukslandskapet på Gruvåsen i 2019. Det kan komme søknad om mer midler til dette prosjektet i 2020.

Eivind Moen ga en rapport om status for infosenterprosjektet i Tolga sentrum. Det dukker opp ukjente forhold under arbeidet, som det alltid gjør med gamle bygninger.
Det er aktuelt å gå videre med murerkurs også i 2020. Dette skjer innenfor rammen av Uthusprosjektet.
Det kan være aktuelt å sette i gang et redningsprosjekt for en ferdasstall i 2020.
Kulturminneplanen skal være ferdig i løpet av 2020.

Ellen Bernst varslet ingen nye prosjekter fra Engerdal i 2020. Det er viktig at frednings- og reguleringsplanarbeidet på Femundshytta blir ferdig.
Arkeologiske undesøkelser er ferdige.

Olve Morken varslet en søknad om midler til en tilretteleggings- og skjøtselsplan for Eidet og Dragås-området, med spesiell fokus på smelteovnsruinen på Eidet.

Magnus Borgos så for seg et søknadsomfang for Røros del som i inneværende år. Ingen konkrete nye prosjekter pr.dato.

Per Øyvind Riise varslet at Rørosmuseet nå ønsker å videreføre arbeidet med bergverksutstillinga i kalddelen av Smelthytta. Han varslet også at verdensarvsenteret ønsker å dra i gang et prosjekt i samarbeid med skolene i Circumferensen om det internasjonale perspektivet på verdensarven, konkretisert ved å se på hvilke verdensarvsteder som vi i Røros bergstad og Circumferensen har klare likhetstrekk ved, og som det kan være aktuelt å finne samarbeids/utviklingsarenaer med. En tilnærmingsmåte er å se på hvilke verdensarvsteder de kom fra de som kom hit for å drive bergverk, og så følge sporene tilbake og kontakte disse stedene.

Verdensarvsenteret har fått varsel om at det kan søkes på restmidler fra Miljødirektoratet nå i oktober.

Oppfotograferingsprosjektet til Putchmann gjennomføres i løpet av sommeren 2020, med en utstillingsperiode høsten 2020.

Sak 12/19 **Jubileumsmarkering 2020. Forberedelser.**

Det ble pekt på behovet for å aktivisere «jubileumskomiteen» snarest. Det må avholdes et møte i begynnelsen av november for å lande spesielt spørsmålet om «jubileumsbrosjyre» og oppfølging av henvendelser til Kongehuset.
Torfinn refererte til samtaler med Eva Laukøy i NRK. Hun ønsker å følge markeringene, for å se om de kan lage innslag knyttet til den enkelte markering. Per Øyvind pekte på at vi nå snart har verdensarvfilmen fra Fabelaktiv klar, og stoffet derfra muligens kan brukes i slike sammenhenger.

Det var ulike synspunkter på hvordan vi kunngjør arrangementene. Konklusjonen ble at vi som et minimum lager et trykt arrangementsark, publiserer på hjemmesider og bruker avisene suksesivt.

Per Øyvind pekte på at det er viktig å ha et klart og publisert program, slik at arrangement faktisk blir noe av.

Det må legges inn ekstra midler i budsjettene til markeringen. Koordinator vil søke om noe midler fra Riksantikvaren.

Sak 13/19 **Høring av forvaltningsplanen for verdensarven Røros bergstad og Circumferensen. Prosess.**

Utkastet til forvaltningsplan sendes nå ut på høring. Koordinator pekte på muligheten dette gir for å drive kompetanseheving overfor både nye og gamle kommunepolitikere, og at vi får til orienteringer i formannskap/kommunestyrer

på nyåret. I all hovedsak vil det være medlemmer i faggruppa som blir saksbehandlere, og Torfinn vil være til rådighet for diskusjon og presentasjoner gjennom hele høringsperioden.

Sak 14/19 **Eventuelt**

Anne Kristin tok også opp problemet med å finne håndverkere til å gjennomføre istandsettingsprosjekter. Dette er svært vanskelig for tida. Magnus Borgos refererte til at det på Uthusprosjektet vil bli 3 firma mindre fra neste år. Bersvend Salbu og Einar Stamnes opplyste at det i Oppland/Innlandet var tatt initiativ til et stort opplæringsprosjekt på håndverkersida, og at man har forhåpninger om at dette kan bedre situasjonen på sikt.

Orienteringssaker;

Statsbudsjettet 2019/2020 ved Anne Nyhammar, Riksantikvaren

Foreløpig er det lite å melde ut over selve tildelingen til verdensarvstedene i statsbudsjettet. Posten er økt med 5 millioner, men dette går spesifikt til Tungtvannskjelleren på Vemork.

Uthusprosjektet i Holtålen v/Olve Morken/Torfinn Rohde

Olve og Torfinn ga en status for arbeidet med Uthusprosjektet i Holtålen. Andrea Hånes er nå i gang med oppfotografering av de objekter som var prioritert i rapporten fra forrige år.

Holtålen kommune annonserte i sommer i pressen muligheten for å melde inn aktuelle prosjekter. Det kom inn 5 henvendelser, som Magnus, Andrea og Olve har hatt befaringer på. Alle prosjektene viste seg å være kvalifisert for prosjektet, og et av dem vil bli startet opp i første omgang.

Utveksling av ungdomskoleelever fra Falun i uke 38, og videre planer for utveksling.

Torfinn refererte fra besøket fra ungdomskolene i Falun i september. Programmet og Falunskolenes oppsummering av besøket er vedlagt. Elevene fra Cirkumferensen reiser til Falun i uke 20 (11.-15.mai). Det arbeides nå med en 3-årig finansiering over NORDPLUS-ordningen for å kunne gjøre dette til et løpende samarbeidstiltak med Falun.

Omvisning på Gammelgården og Stavkirka v/Jan Rønning

Etter det ordinære møtet og lunch, ga Jan Rønning oss først en inspirerende omvisning i utstillingene om Armfeldts felttog gjennom Haltdalen i 1718/19, og Operasjon Lapving under 2. verdenskrig. Etter dette gikk gruppen over i selve Gammelgården og fikk en orientering om bruken av denne, bl.a. antikvariatet i 2. etasje. Til slutt gikk vi over til stavkirka, og ble orientert både om bruken av denne og historien til den opprinnelige stavkirka som står på Trøndelag folkemuseum på Sverresborg.

Møtet ble avsluttet kl.1400.

Referent; Torfinn Rohde